

Ekim Devrimi'nin yıldönümünü Troçki sayesinde kutlayabiliyoruz

İlk defa 2 Kasım 1940'da, *Socialist Appeal* gazetesinin, 4. cilt, 44. sayısında, *Leon Trotsky and the Anniversary of October* (Lev Troçki ve Ekim'in Yıldönümü) başlığıyla yayımlandı. Metin ilk defa Türkçe'ye çevrilmiştir.

Yazar: Albert Goldman

Çeviri: Ömer Sevi

Albert Goldman (1897 - 1960): Belarus doğumlu ABD'li komünist avukat. 1933'te ABD Komünist Partisi'nden koptu ve Troçkist muhalefete katıldı. 1934 Minneapolis Ayaklanması'dan sonra, ayaklanmanın öncülüğünü yapan Troçkist kamyon şoförlerinin, davalarda avukatlığını yaptı. Dewey Komisyonu'nda Stalin'in iftiralarına karşı bizzat Troçki'nin avukatlığını üstlendi. 1941'de Smith Yasası kapsamında tutuklanan Dördüncü Enternasyonal'in ABD seksiyonu olan Sosyalist İşçi Partisi önderliğinin avukatlığını üstlendi. Smith Yasası kapsamında kendisi de tutuklandı ve 1943'te serbest bırakıldı. Hükümet tarafından avukatlık yapması yasaklandı. Illinois barosuna geri kabul için çalışırken faturalarını ödemek için bir araba kiralama işi kurdu. Kanserden ölmeden 4 sene önce, 1956'da yeniden avukatlık yapmasına izin verildi. Goldman ölmeden önce Sosyalist İşçi Partisi'nden uzaklaşmış ve Max Shachtman'ın hareketiyle politik yakınlıklar geliştirmişti.

***

Rus Devrimi iki şekilde yaşamayı sürdürüyor. Yaşıyor çünkü kamulaştırılmış mülkiyet Sovyet Birliği içindeki varlığını sürdürüyor. Yaşıyor çünkü Stalinist bürokrasinin devrilmesi ve Ekim Devrimi'nin dünyaya doğru yayılması aracılığıyla

Sovyetler Birliği'ni savunma görevine kendini adanmış olan örgütlü bir işçi sınıfı kesiminin varlığı söz konusu.

Lev Troçki'nin Sovyetler Birliği'nin doğasına dair geliştirmiş olduğu yozlaşmış işçi devleti analizi, onun bütün kazanımlarının yok edilmediğini söyleyerek, bizim aımızdan Rus Devrimi'nin yildnmlerini kutlamayı mümkün kılıyor. Troçki'nin Rus Devrimi'nin altında yatan ilkeleri savunmuş olması, bu ilkelere adanmış bir hareketin var olmasını ve böylece Rus Devrimi'nin yildnmnn kutlanabilmesini sağlamıştır.

Ve Troçki'nin işçi sınıfının kurtuluş davasına yaptığı devasa katkıların en büyüğü, işte burada yatmaktadır.

***

Troçki'nin Sovyetler Birliği'nin doğasına ve onun yozlaşmasının nedenlerine ilişkin analizi, işçi sınıfının ileri kesiminin, daha önce devrimci hareket ile bağlantılı olan geniş sınıf kesimlerinin moralini bozan derin hayal kırıklığının aynısına saplanmasını önlemede biricik ve en önemli faktördür.

Orta sınıf entelektüeller tarafından önerilen idealist yorum şu anlama geliyor: "Devrim başarısız oldu çünkü kurnaz ve vicdansız insanlar yetenekli idealistleri bir kenara itti. Her devrim aynı kaderi paylaşmak zorundadır. Dolayısıyla sosyalist devrim için mücadele etmenin bir faydası yoktur." Orta sınıf aydınlarının idealist yorumunun aksine, Troçki bize Sovyetler Birliği'nin doğasına ve yozlaşmasının nedenlerine ilişkin materyalist bir açıklama sağladı. Bu analizin ayrıntılı bir açıklamasına girmenin yeri burası değil. Bu çok önemli toplumsal soruna dönük Marksist ve idealist yaklaşımlar arasındaki muazzam farkı göstermek için basit bir taslak yeterli olacaktır.

Rus Devrimi'nin temel toplumsal kazanımı neydi? Üretim araçlarının proleter

devlet tarafından kamulaştırılması. Devrimin yarattığı yeni mülkiyet ilişkileri yıkıldı mı ve üretim araçları üzerinde özel mülkiyet yeniden tesis edildi mi? Bunun cevabı olumsuzdur.

Doğru, siyasal üstyapı devrimin ilk yıllarına kıyasla köklü bir şekilde değişmiştir. Kitlelerin demokratik egemenliği bütün Sovyet kurumlarında yok edildi. Ülkenin geri kalmışlığı, İç Savaş sırasında en iyi proleter unsurların öldürülmüş olması, kitlelerin bitkinliği, proleter devrimin henüz ileri ülkelerde ortaya çıkmamış olması gibi faktörler bürokrasinin tüm gücü elinde toplamasını ve Sovyet demokrasisinin tüm biçimlerini yok etmesini sağladı. Ama kamulaştırılmış mülkiyet hâlâ varlığını sürdürüyor ve bürokrasi, kendi varlığının bir şartı olarak bu ulusallaştırılmış mülkiyete bağlı.

Her sınıfın toplumsal egemenliği farklı siyasal biçimler alabilir ve alır. Kapitalist sınıf demokratik, monarşik ve faşist biçimler altında yönetebilir ve yönetmektedir. Proleter iktidarın amaçlarına ulaşması için demokrasiye sahip olması gerekir, ancak bu, belirli tarihsel koşullar altında ve belirli bir süre boyunca işçi sınıfı egemenliğinin bir bürokrasinin, hatta bir bireyin diktatörlüğü aracılığıyla temsil edilemeyeceği anlamına gelmez.

Yüzeysel bir insan, derin bir düşünceye sahip olduğu havasıyla şunu sorabilir: Öyleyse onun zaferini koşullar mümkün kıldıysa, neden Stalin'i suçluyorsunuz? Son tahlilde sorumluların emperyalistlerin değil, emperyalizmin olduğunu kabul etmemize rağmen, emperyalist savaşın suçunu farklı ulusların emperyalistlerine neden yüklüyorsak, işte o yüzden.

Sovyetler Birliği'nin savunulması

Sovyetler Birliği'nde kamulaştırılmış mülkiyetin varlığından sorumlu olan tek kişi Troçki değildi. Elbette tarih, kamulaştırılmış mülkiyetin ortaya çıkmasını sağlamış olan devrim için övgünün muazzam bir kısmını ona tahsis edecektir. Bununla beraber, şu anda Sovyetler Birliği'nin doğasını anlamamızı sağlayan kişi

Troçki'nin kendisidir.

Ve Rus Devrimi'nin yıldönümünü kutlamamıza çok daha fazla anlam kazandıran, Sovyetler Birliği'nin doğasına ilişkin sahip olduğumuz bu bilgimizdir.

Her şeyden önce Troçki, kendi temel öncüllerinin mantıksal sonuçlarına ulaştı. Sovyetler Birliği'ni bir işçi devleti olarak kabul etmek, Stalinist bürokrasi işçi devletinin kaderini tayin etse ve bürokrasi siyasi suçlar işliyor olsa da, emperyalizmin bütün güçlerine karşı her türlü mücadelede onu savunma yükümlülüğünü üstlenmek anlamına geliyordu. Başka herhangi bir sonuç, işçi devleti kavramını Sovyetler Birliği'ne karşı takınılan politik tavır açısından tamamen anlamsız hale getirecektir.

Hayatının son dokuz ayındaki yazılarının büyük bir kısmı, o zamanlar partimizin saflarında devam etmekte olan hararetli tartışmalarla ilgiliydi. Dördüncü Enternasyonal saflarından ayrılan azınlığa karşı polemikleri özünde, Sovyetler Birliği'nin bir işçi devleti olarak karakterini reddedenlere karşı mücadelesinin bir devamıydı.

Partimiz ve dolayısıyla tüm devrimci hareket, GPU'nun, Sosyalist İşçi Partisi'nin çoğunluğu ile azınlığı arasındaki çekişme başlamadan önce Troçki'yi öldürmeyi başaramadığı için gerçekten şanslıydı. Troçki'nin azınlıktaki bölücülere karşı makaleleri, onun en güçlü polemik yazılarından bazılarını oluşturur.

En basit terimlerle anlatmaya çalışacak olursak, verilen mücadelenin içerdiği soru şuydu: Marksist bir parti, daha yüksek mülkiyet ilişkileri biçimlerini daha düşük biçimlere karşı savunmalı mıdır? Bu şekilde ifade edildiğinde (ve bunu ifade etmenin tek doğru yolu budur), Marksist bir partide böyle bir tartışmanın nasıl mümkün olduğunu anlamak güçleşir. Ancak koşullar öyle oluşmuştu ki, ağırlıklı olarak orta sınıf aydınlardan oluşan bir grup yönünü kaybetti ve demokratik burjuvazinin baskısı altında tamamen idealist bir pozisyon aldı.

Akıntıya karşı mücadele

Sovyetler Birliği'nin Stalinist tahakküm altında olmasıyla ilgili hayal kırıklıklarından dolayı Sovyetler Birliği'nin hâlâ bir işçi devleti olduğu teorisini reddedenlerin çoğunun çıktığı yol burada sonlanmadı. Hayal kırıklıkları onları Marksizmin tüm temel ilkelerinden kopma noktasına getirdi.

Stalinist bürokrasinin çirkin totaliterliği karşısında tiksinti duyan orta sınıf aydınları, bürokrasiyi işçi devleti ve sosyalist devrimle karıştırdı ve üçünü de reddetti.

Troçki, bu gerici hayal kırıklığına karşı ve Rus Devrimi'ni mümkün kılan ilkeler adına şiddetli ve etkili bir şekilde savaşmak için bizimle birlikte olmasaydı, bu gericilik döneminde devrimci hareket tamamen demoralize olur ve yok edilirdi (ve kim bilir ne zaman yeniden canlanırdı).

Hayal kırıklığına uğramış aydınlardan herhangi biri, devrimci Marksizmin yerine geçebilecek etkili bir yedek olduğunu göstermeye çalıştı mı? Burjuva demokrasiden başka sunacak hiçbir şeyleri yoktu. Bazıları "demokratik sosyalizmden" bahsetti ama teorileri kendilerini esasen burjuva demokrasisini savunmaya adanmıştı.

Rus Devrimi'nin ilkelerini reddedip hayal kırıklığına kapılmış olanlar, kapitalist demokrasiden daha iyi benimseyecek bir şey bulamadılar. Tam da bu demokrasinin, insanlığın karşı karşıya olduğu tek bir büyük sorunu dahi çözmedeki acizliğinin kanıtlandığı bir dönemde! Tam da tarihin önümüze yegane alternatifler olarak faşizmi ya da proleter demokrasisini sunduğu bir dönemde, hayal kırıklığına kapılanlar, gözlerinin önünde yıkılmakta olan bu burjuva demokrasisinin kucağına sürünerek geri dönmeye başladılar.

Hayal kırıklığına uğramış aydınlar bu bağlamdan yola çıkarak, herhangi bir

disiplinli partinin toplumsal koşullar ne olursa olsun zorunlu olarak yozlaşması gerektiği sonucuna sıçradılar. Stalin, Lenin'i kronolojik olarak takip ettiği için, bu nedenle Stalinizm, Leninizmin mantıksal ve kaçınılmaz sonucuydu.

Sadece Leninist partiye zafere ulaşılabilir!

Entelektüellerin sunmaya çalıştıkları argümanların her birini paramparça etmek esas olarak Troçki'ye düştü. Bilinçli bir şekilde, hayal kırıklığı ile gericiliğin orta yerinde, gelmekte olan proleter devrim adına en iyi unsurları korumayı kendi görevi olarak gördü.

Bu görev boyunca kişisel dostluklar veya proleter harekete önceden verilmiş hizmetler Troçki adına hiçbir şey ifade etmedi. Şüpheliğe düşen herhangi birisi ve böylece devrimci hareketi zayıflatmaya cüret eden herkes, onun kaleminin darbesini hissetti. Ona göre sosyalist devrim her şeydi ve bu devrimin demokratik, merkezileşmiş, disiplinli bir Bolşevik parti olmadan başarıya ulaşması imkansızdı. Mücadeledeki ilk yıllarında böyle bir parti konusunda yaptığı hata, onu başkalarının da benzer hatalara düşmemesi konusunda daha kararlı hale getirdi.

Entelektüellerin hayal kırıklığına karşı içinde yaşadığımız dönemin Marksist analizini, gericiliğin açıklanmasını, proleter devrime olan sonsuz inancını ve yalnızca devrimci Marksizmin ilkelerine dayanan disiplinli bir partinin bu devrimi gerçekleştirebileceğine dair olan sağlam kanaatini ortaya koydu.

Troçki'nin görevi işçi sınıfının şimdiye kadar yaşadığı en derin gericilik döneminin ortasında öncüyü eğitmek ve bu öncünün Rus Devrimi'nin ilkelerine sadık kalmasını sağlamaktı. Bizzat partimizin mevcudiyeti, onun bu görevleri yerine getirdiğinin açık bir ifadesidir.

Rus Devrimi'nin yıl dönümünü, devrimin altında yatan ilkeleri onaylamadan ve savunmadan kutlamak imkansızdır. Etrafımızda karamsarlığın ve hayal kırıklığının

hiddetlendiği bugünlerde bu devrimin yıldönümünü kutluyor olmamız, yalnızca Lev Troçki'nin eseri sayesinde.